

1 **Inleiding over Psalm 60 (vrijdag 7 januari 2004)**

2
3 **Zingen: Ps. 60:1,2**

4
5 1.O God, hoe hebben wij getreurd,
6 Door U verstoten en gescheurd!
7 Gij zijt op ons vergramd geweest,
8 Keer weer tot ons; wij zijn bevreesd.
9 Gij hebt, o HEER', het ganse land
10 Geschud, gespleten door Uw hand;
11 Het wankelt, het gevoelt Uw slagen.
12 Ai, red, genees het van zijn plagen.

13
14 2.Gij hebt Uw volk een harde zaak
15 Doen zien, door Uw gestrengte wraak;
16 Door twist op twist het land gekrenkt,
17 En ons met zwijmelwijn gedrenkt.
18 Maar nu hebt Gij een heilbanier
19 Tot roem van Uw geducht bestier,
20 Hen, die U vrezten, op doen steken;
21 Zo is Uw waarheid ons gebleken.

22
23 **Gebod**

24
25 **Schriftlezing**

- 26 1. Een gouden kleinood van David tot lering, voor den opperzangmeester, op Schusan E'duth;
27 2. Als hij gevochten had met de Syriërs van Mesopotamië, en met de Syriërs van Zoba; en Joab
28 wederkwam, en de Edomieten sloeg in het Zoutdal, twaalf duizend.
29 3. O God! Gij had ons verstoten, Gij had ons gescheurd, Gij zijt toornig geweest; keer weder tot ons.
30 4. Gij hebt het land geschud, Gij hebt het gespleten; genees zijn breuken, want het wankelt.
31 5. Gij hebt Uw volk een harde zaak doen zien; Gij hebt ons gedrenkt met zwijmelwijn.
32 6. Maar nu hebt Gij dengenen, die U vrezten, een banier gegeven, om die op te werpen, vanwege de
33 waarheid. Sela.
34 7. Opdat Uw beminden zouden bevrijd worden; geef heil door Uw rechterhand, en verhoor ons.
35 8. God heeft gesproken in Zijn heiligdom; dies zal ik van vreugde opspringen; ik zal Sichem delen,
36 en het dal van Sukkoth zal ik afmeten.
37 9. Gilead is mijn, en Manasse is mijn, en Efraïm is de sterkte mijns hoofds; Juda is mijn wetgever.
38 10. Moab is mijn waspot; op Edom zal ik mijn schoen werpen! juich over mij, o gij Palestina!
39 11. Wie zal mij voeren in een vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?
40 12. Zult Gij het niet zijn, o God! Die ons verstoten had, en niet uittoogt, o God! met onze
41 heirkrachten?
42 13. Geef Gij ons hulp uit de benauwdheid, want 's mensen heil is ijdelheid.
43 14. In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze wederpartijders vertreden.

44
45 ***

46 **Vers 1 en 2**

47 **[A]** Een gouden kleinood wordt deze psalm genoemd, net als de psalmen 16 en 56 t/m 59. Het
48 hebreeuwse woord michtam wijst op hetgeen van het beste en fijnste goud gemaakt is. Sommigen
49 houden het voor een soort van muziekinstrument, of aanvang van enig lied. Ook deze psalm werd de
50 opperzangmeester gegeven, om die in het huis des Heeren te doen spelen en zingen. Het hebreeuwse
51 woord voor opperzangmeester betekent overwinnaar, en verder aandrijver, voortdrijver, die anderen
52 onder zijn opzicht gesteld zijnde te boven gaat, en het werk aandrijft totdat het als overwonnen en
53 ten einde gebracht is. Dat geldt met recht van deze psalm, want David heeft de overwinning van God
54 verkregen over zijn vijanden.

55 Schusan of Susan Eduth betekent lelie der getuigenis. Ook bij psalm 45 komt het woord voor:
56 schoschannim. wat ook met lelie wordt vertaald omdat zij zes bladeren hebben. Sommigen denken

1 dat het gaat om een zes-snarig instrument der getuigenis, verstaande door getuigenis de ark der
2 getuigenis waarin de twee tafelen van de Wet lagen (Exodus 40:5,20), voor dewelke deze psalm in
3 het voorhof door de priesters zou gezonden worden.
4 Deze psalm is Gods Kerk gegeven tot lering. Calvijn tekent hierbij aan dat David, zich gekroond en
5 versterkt ziende door zoveel overwinningen, terwijl toch in zijn eigen rijk de vrede nog niet gevestigd
6 was, door dit woord te kennen heeft willen geven, dat het zijn doel was, nadat alle complotten
7 verijdeld zouden zijn, diegenen, die te voren nog in opstand tegen hem waren, door zoveel
8 getuigenissen ten minste tot de erkenning te brengen dat hij op Gods gezag tot hun koning was
9 gegeven. Zo worden ook Gods kinderen door de triomf op Golgotha door de meerdere David gebracht
10 tot de erkenning dat Hij waarlijk Gods Zoon is en hun tot Profeet, Priester en Koning is gegeven.
11 Hij heeft op Golgotha de overwinning behaald over dood, hel en zonde. Hem is gegeven alle macht in
12 de hemel en op de aarde. Hij is de Koning van Zijn Kerk.
13

14 **[B]** De psalm geeft ook aan wanneer deze is gemaakt, namelijk als David gevochten had met de
15 Syriërs van Mesopotamië (Hebreeuws Aram der twee rivieren), gelegen tussen de Tigris in het oosten
16 en de Eufraat in het westen, ook wel Mesopotamië genoemd, waar Abraham vandaan kwam (Genesis
17 24:10), en met de Syriërs van Zoba. In 2 Samuël 8 wordt de strijd beschreven. In dat hoofdstuk
18 wordt ook nog melding gemaakt van de Syriërs van Damascus. Dat lag dicht bij Juda, het grensde
19 er zelfs aan Juda. Verder werden de Filistijnen, de Moabieten en de Edomieten verslagen. Het zijn
20 volken die David en zijn volk hebben benauwd en veracht. Dat heeft ook een geestelijke inhoud: de
21 strijd van de satan en zijn trawanten tegen de Koning van de Kerk en Zijn onderdanen. Echter de
22 triomf staat vast: de satan en zijn trawanten zullen worden geworpen in de poel van vuur en sulfer
23 (Openbaring 20:10).
24

25 In de gereformeerde kerkbode van Vlaardingen van 9 november 1918 (Ter herinnering aan de
26 nationale synode van Dordrecht, geopend 13 November 1618) schrijft ds. K. Schilder o.a. ter
27 verklaring bij deze psalm bij een overdenking van vers 5 en 6 het volgende: "Strijd was er geweest
28 met tweevoudige vijandige macht; met de *Syriërs* in de eerste plaats, daarop met de *Edomieten*. De
29 Syriërs, toen een machtig volk, waren overwonnen. Maar nauwelijks was de strijd beslecht, of de
30 zoete waan, dat het nu eindelijk eens demobilisatie en — *vrede* worden kon, werd wreed verstoord;
31 daar berichtten ineens de boden, dat, terwijl in het *noorden* de Syriërs verslagen werden, in het
32 *zuiden* de Edomieten verraderlijk waren ingevallen. En op dat bericht moest het leger onmiddellijk zich
33 wenden en toen Israëls krijgsmacht weer uittrok, nu *Edom* tegemoet, toen werd deze psalm gedicht.
34 Nietwaar, dat was hard; 'n bittere pil om te slikken: *zwijmelwijn*. Te denken, dat het nu eens
35 afgelopen zal zijn; en dan toch weer te moeten vechten. Maar — was het eigenlijk niet precies zóó in
36 de dagen vóór de Dordtsche synode? In 1609 was na jaren lang vechten tegen Spanje eindelijk 't
37 *twaalfjarig bestand* verkregen en de verenigde, gewesten der Nederlanden waren, ook namens
38 Spanje, erkend als onafhankelijke landen. *Eindelijk dan toch eens* stilstand in het oorlogsbedrijf!
39 Eindelijk dan toch eens vrede en — op adem komen! Ja, zoo dacht men. Maar de rust keerde *niet*;
40 want de remonstrantsche beroeringen brachten minstens even grote ellende over het land als de pas
41 gestaakte oorlog.
42

43 **[C]** Maar nog in een ander opzicht is Psalm 60 in deze dordtse week ònze psalm. Israëls vijanden, *wie*
44 *waren dat?* Allereerst de Syriërs; nu, dat was te begrijpen. Die waren heidenen van de meest
45 heidense soort. Maar dan *ook: Edom*. Die was de tweede vijand. En *dàt* was zo in-droevig; want Edom
46 was immers het *broedervolk?* Edom, dat is hetzelfde als *Ezau*. En: — *Jakob en Ezau* — die
47 tegenstelling is een blijvende antithese geweest! Ze waren in één tent geboren; broeders waren ze
48 van één vader. Maar de twist rees tussen die twee broeders. En die twist was in het wezen der zaak
49 het geding over de *uitverkiezing*. „Jakob heb ik liefgehad en Ezau heb ik gehaat“ (Maleachi 1:2 en
50 Romeinen 9:13); dat verklaart alles. Jakob is Gods verkorene, ondanks zijn zonde. En Ezau is dat niet,
51 ondanks zijn robuuste, impulsieve natuur. En dat kan Ezau niet verkroppen, hij de hemelbestormer,
52 de verpersoonlijking van de *eigen kracht!* En die worsteling tussen Jakob en Ezau is geworden een
53 wereldbeeld; de broeder bestreed de broeder; deze kamp werd door de nakomelingen voortgezet en
54 steeds bleef het, voor wie zien kan, de worsteling tussen geestelijk en ongeestelijk zaad, tussen
55 uitverkiezing Gods of vrij-werkenden, zelfbewuste wil van zijne hoogheid de *mens!* Die strijd nu
56 werkte ook in de inval van Edom binnen Israëls grenzen. 't Was de oude erf-vete.

1 Soortgelijke ervaringen deden onze vaders op. *Eerst* tegen Syrië, *toen* tegen Edom. Dat wil zeggen:
2 eerst tegen Spanje, tegen de Roomsens, tegen de inquisitie, tegen Filips II en zijn bende. Dat was erg.
3 'n Harde zaak. Zwijmelwijn. Maar harder was het, toen men tegen de *Remonstranten* strijden moest,
4 want die waren *Edom*, het broedervolk! Ook zij waren met ons zonen van één vader; geboren met
5 ons in één tent; ze waren toch immers óók kinderen der Hervorming van 1517? Ja, dat waren ze;
6 maar gelijk in Izaks tent zich de splitsing voortzet, zo is het ook in het kamp van de zonen van de
7 Hervorming; dát was het geding tussen de Gereformeerden en de Remonstranten. En — weer liep het
8 over de *uitverkiezing*. Weer kwam daar het oude verzet opduiken van alle edomietische wijsheid, die
9 het maar niet billijken kàn, dat Jakob niets humaner is dan Ezau in zichzelf, en dat toch God de een
10 aanneemt, de ander verwerpt. 'n Harde zaak. Zwijmelwijn.

11
12 **Vers 3 t/m 5**

13 **[D]** O God, Gij had ons verstoten. David begint met een gebed, om zichzelf en anderen des te meer
14 op te wekken de genade van God te overdenken. De Heere had Zijn volk verstoten. David wijst op de
15 nederlagen en verwoestingen die Israël geleden had ten tijde van Saul. Saul en zijn zonen waren
16 verslagen door de Filistijnen (1 Samuël 31:6-7). Tevens ziet David terug op de onderlinge
17 binnenlandse strijd tussen het huis van Saul en het huis van David en haar gevolgen (2 Samuël 3), en
18 ook alle voorgaande ellenden tijdens de periode van de Richteren (Richteren 13:1, 15:11, 1 Sam.
19 4:2,10,11; 13:19). Calvijn tekent hierbij aan dat de Kerk ten tijde van Saul zwaar en langdurig was
20 geteisterd. David spreekt ook over verscheuring (=verstrooiing) omdat het koninkrijk van Saul
21 verarmd was en zijn hulpbronnen uitgeput, zodat het land een makkelijke prooi voor de vijand was.
22 Wat een lessen ook voor de Kerk in het heden en ook voor land en volk. Verarming in de Kerk:
23 wereldgelijkvormigheid b.v. levert ze als een prooi uit in de handen van de satan. Wat hebben we
24 nodig dat we hier een geloofsoog voor krijgen. Dat we de wapenrusting Gods aandoen (Efeze 6). Hoe
25 zouden we anders persoonlijk, kerkelijk of als volk kunnen strijden tegen de listen van de satan.
26 Afkeer van God stort ons in het verderf. Dat kan zo gaan dat het nauwelijks wordt opgemerkt.

27
28 **[E]** Toen Paulus per schip naar Rome werd vervoerd nam de hoofdman geen acht op Paulus'
29 waarschuwing dat de vaart zal geschieden met hinder en grote schade, niet alleen van de lading en
30 van het schip, maar ook van ons leven (Hand. 27:10). Echter men dacht: de zuidenwind waait zacht,
31 waaruit men meende een voornemen verkregen te hebben, en afgevaren zijnde zeilden ze dicht
32 voorbij Kreta heen (Hand. 27:14). Wat gebeurde er daarna? De storm Euroklydon stak op en het schip
33 verging met lading en al. Als een wonder van de Heere kwamen ze behouden aan op Malta. Ook hier
34 blijkt dat als we op Gods knechten, en ten diepste op God zelf en Zijn Woord, geen acht slaan, dat het
35 mis gaat, ook kerkelijk. Dan kunnen we menen een voornemen van de Geest verkregen te hebben,
36 wat het toch niet is.

37
38 David mocht echter troost scheppen uit de overwinning die God verleend had tegen de Syriërs en uit
39 de oorzaak genoemd in vers 8. Het 'Keer weder tot ons' kan vertaald worden met 'Gij zult weder tot
40 ons keren!' David was er zeker van de God een waarmaker is van Zijn Woord. God heeft gesproken in
41 Zijn heiligdom (vers 8). Als dat ervaren mag worden door Gods Kerk, dan mogen ze weten dat het
42 met de Heere altijd goed komt, hoe het ook zal tegenlopen. Ze leren gestadig op Zijn goedheid te
43 hopen. Dan hebben ze juichenstof tot Zijn eer (psalm 68).

44
45 De harde zaak waar David van spreekt is o.a. dat de ark Gods veroverd was door de Filistijnen, dat
46 Israël dikwijls verslagen is, de vloek van God doordat koning en onderdanen rebelleerden tegen God.
47 Philpot trekt de lijnen in een preek door: de eerste harde zaak welke de Heere voor het merendeel
48 Zijn volk doet zien is Zijn onkreukbare rechtvaardigheid, vlekkeloze heiligheid en onuitsprekelijke
49 reinheid. Dit alles ter overtuiging van zonden. De tweede harde zaak is om onze onbekwaamheid en
50 hulpeloosheid om te gehoorzamen te leren. De derde harde zaak de onbekwaamheid, niet alleen om
51 te gehoorzamen, maar ook om zich te bekeren. De vierde harde zaak, terwijl deze pelgrims naar de
52 hemel voortgaan, is dat zij Gods vrijmacht leren bevinden (Uw wil geschiedde). Een andere harde
53 zaak is nog het dragen van het dagelijkse kruis. Dat wordt geleerd op de school van Christus. Gij hebt
54 ons gedrenkt met zwijmelwijn (wijn der siddering), d.w.z. overvallen met Uw straffen. Echter de beker
55 van Gods toorn heeft de Heere Jezus tot de laatste druppel leeggedronken. Hij is het die sprak: 'Ik
56 voor u, daar Gij anders de eeuwige dood had moeten sterven!'

1 **Vers 6 t/m 10**

2 **[F]** Vanaf vers 6 komt de omslag in zijn gebed: maar nu hebt Gij degenen die U vrezen een banier
3 gegeven. De Heere heeft een banier gegeven door David tot koning te maken en tot troost en
4 verlossing van de vromen. In Hooglied 2:4 staat: 'Hij voert mij in het wijnhuis (huis van vreugde en
5 blijdschap door de kracht en de werking van de Heilige Geest) en de liefde (waarmee Christus Zijn
6 Kerk liefheeft) is Zijn banier over mij.' Zoals soldaten van elkaar onderscheiden worden door banieren
7 of vaandels, zo worden de ware lidmaten van de gemeente van Jezus Christus onderscheiden van de
8 hypocrieten, door de Geest der aanneming en Zijn vruchten (Romeinen 8:14, 1 Joh. 3:24). De banier
9 betekent ook beschutting en bescherming tegen al de geestelijke vijanden: de duivel, de dood en de
10 verdoemenis. Die banier wordt opgeworpen vanwege de waarheid, om aan te tonen dat de Heere
11 waarachtig is in Zijn beloften. Philpot spreekt in zijn preek over de banier waarop met grote en
12 duidelijke letters staat: de liefde der waarheid. Philpot spreekt van de banier als een onderscheidings-
13 teken. Een waar discipel kent de kracht van de waarheid, de dierbaarheid van de waarheid, de vrijheid
14 van de waarheid en de liefde van de waarheid. De banier roept in het leger van de levende God op tot
15 de aanval tegen de zonde en de satan tot de dood toe, onder de heerlijke banier van Gods waarheid,
16 die over uw hoofd wappert. Bij tijdelijke nederlagen of indien er deserteurs zijn dan is de banier van
17 groot nut tot een verenigingspunt. (Strijd tegen Amalek, Exodus 17:8-16) Philpot vervolgt over het
18 bijzonder voorrecht voor de gemeente van God: dat deze banier opgeworpen moet worden vanwege
19 de waarheid. Zij wordt het beste opgeworpen als de wind erin blaast. Wanneer de hemelse rukwind
20 van de gezegende Geest op het hart en de mond van de vaandeldrager waait, hem bekwaam
21 makende om de waarheid voor te stellen in de liefde ervan met zalving en kracht, dan verbreidt de
22 heilige koelte van de eeuwige heuvelen het opschrift voor de soldaten van het kruis, elke letter
23 daarvan spreekt tot hen van bloed en liefde. Maar er zijn drie zaken, welke ik hoop dat ons nooit
24 zullen toegelaten worden te doen met betrekking tot deze heerlijke vlag. Mogen wij die nooit
25 verloochenen! Deserteer er nooit van! En, bezoedel ze nooit!

26
27 **[G]** God heeft gesproken in Zijn heiligdom. Calvijn tekent hierbij aan dat al is het ook dat God ons van
28 alle kanten omringt door talloze blijken van genade, toch wij het rechte besef er niet van hebben, als
29 Zijn Woord ons niet verlicht. De Statenvertaling vertaalt met heiligdom, waar de ark van het verbond
30 was, die David nu te Sion (=Jeruzalem) gehaald had (2 Samuël 6). Hij schijnt te willen zeggen dat hij,
31 God naar Zijn wijze raad vragende, een zeer gunstig antwoord van tussen de cherubs ontvangen had,
32 volgens hetwelk hij nu deze overwinning verkregen hebbende, zeer verheugd was en een goed
33 vertrouwen had van het vervolg. Ook kan vertaald worden door 'bij of door Zijn heiligheid', zodat het
34 een zeker en vast woord is, als van de heilige God gesproken zijnde. David spreekt hier in het geloof
35 over de weldaden van God. Hij zegt niet slechts dat hij blijdschap heeft gesmaakt, maar hij roept
36 tegelijk alle gelovigen op om in zijn vreugde te delen. Daarna noemt hij de inhoud van de Godspraak
37 op zulk een wijze dat dit de vastheid van zijn geloof openbaart, want hij spreekt ervan als van iets
38 waarvan hij volstrekt zeker is. (vergelijk ook Hebr. 11:1) Hij zegt: 'Ik zal Sichem delen en het dal van
39 Sukkoth afmeten.' David noemt deze landstreken (Manasse en Gad) die het laatst onder zijn
40 heerschappij waren gekomen. Efraïm is de voornaamste sterkte van zijn rijk, zie ook Deut. 33:17,
41 waar Mozes de zegen op de stammen legt. Efraïm was talrijker dan al de andere stammen. Juda is
42 zijn wetgever, dat is de koninklijke zitplaats van David. Als Jakob zijn zonen zegent wordt van Juda
43 gesproken als een leeuwenwelp. Uit Juda zal de Messias spruiten Die een eeuwige heerschappij zal
44 hebben. De scepter zal van Juda niet wijken en de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo
45 (=Christus) komt en Denzelve zullen de volken (=ware gelovigen) gehoorzaam zijn. (Genesis 49:9-
46 12) Juda wordt vergeleken met een edele wijnstok. Zo ook de Heere Jezus Christus.

47
48 Vanaf vers 10 spreekt David over de heidenen (onbesnedenen). Over de kinderen Abrahams moest
49 David regeren (Gilead, Manasse, Efraïm, Juda) als zijn broeders, maar over de heidenen was het hem
50 vergund op ruwe wijze te heersen ten einde hen door geweld tot onderwerping te brengen (Moab,
51 Edom, Filistijnen). David was met koninklijke waardigheid bekleed, maar ook door God verordineerd
52 om de uitvoerder der wraak te zijn over hen, die er onverzoenlijke tegenstanders van waren. De
53 Moabieten zullen als een waspot zijn waar de voeten in gewassen worden, op Edom (Idumea) zal hij
54 zijn schoen werpen, de Filistijnen moesten hem toejuichen (Zie ook Psalm 18:45: 'vreemden hebben
55 mij geveinsdelijk onderworpen.') Dit gedeelte toont ons dat alle knie zich voor de Koning zal buigen,
56 hetzij door genade vrijwillig, hetzij gedwongen. Hij zal als Koning heersen.

1 **Vers 11 t/m 14**

2 **[H]** God die David in de open veldslagen de volkeren heeft doen overwinnen zal hem ook geleiden
3 om de vaste steden te belegeren en in te nemen. Vaste, ommuurde steden, waar de vijanden zich
4 veilig waanden, waar zij op vertrouwden. David verheerlijkt de genade van God die zich onder zijn
5 regering heeft geopenbaard om daarmee te bewijzen dat zijn roeping wettig en heilig is. In vers 13
6 begeeft hij zich opnieuw tot het gebed, en het is door de zekerheid van zijn hoop en verwachting dat
7 hij tot de oefening van het gebed wordt geleid. Het heil van de mensen is ijdel. Alsof hij zei: 'Heere,
8 zoals U niemands hulp nodig hebt, als het U behaagt Uw kracht te openbaren, zo zullen ook wij, zodra
9 u het getuigenis hebt gegeven, dat U Uw gunst tot ons strekt, het niet meer nodig hebben de hulp
10 van mensen te begeren, want het schijnsel van Uw macht is reeds genoeg om alle menselijke
11 middelen in het niet te doen verzinken.' Aldus de verklaring van Calvijn. Calvijn zegt verder: Gave
12 God, dat deze volzin in ons hart gegrift ware, en wij er ons altijd van bewust waren!
13 Immers, hoe komt het, dat iedereen altijd in onzekerheid verkeert, of in plaats van bij God te blijven
14 stilstaan, een ijdele hoop koestert? Is het niet omdat niemand het heil Gods smaakt?
15 David suggereert hier tegenover de hulp van de Heere, dat er heil zou zijn bij mensen omdat hij het
16 woord heil gebruikt. Het is echter inbeelding. De Schrift spreekt de vervloeking uit over hen die vlees
17 tot hun arm stellen (Jeremia 17:5). Al schijnt het zo te zijn dat er heil is bij mensen, toch zijn de
18 barmhartigheden van de goddelozen wreed (Spreuken 12:10). Ze hebben onze ondergang op het
19 oog. Overigens kan God wel Zijn heil, middelijkerwijs, door mensen schenken, bijvoorbeeld door de
20 prediking. Dan nog blijft het heil afkomstig van God. In God zullen wij kloeke daden doen (=kracht)
21 zegt David. Zij, die sterk zijn in God, worden met een volmaakte kracht begiftigd, zodat zij alle
22 moeilijkheden te boven kunnen komen. Die kracht wordt in onze zwakheid volbracht (2 Corinthe 12:9)
23 en het is de Heere Zelf van wie Gods volk zijn sterkte heeft (2 Samuël 22:33). Hij zal onze
24 wederpartijders vertreden. Zo eindigt deze psalm in de lof op de daden des Heeren! Mogen wij er ook
25 in eindigen?

26 ***

27 **Zingen: Psalm 60:3**

28
29 3.Geef, HEER', opdat van angst en strijd
30 't Beminde volk moog' zijn bevrijd.
31 Geef heil door Uwe rechterhand,
32 En red het zuchtend vaderland.
33 God sprak weleer in 't heiligdom;
34 Dies juich ik met Uw volk alom.
35 'k Zal Sichem delen, Sukkoth meten,
36 Die zullen mijn bezitting heten.

37
38 **Pauze**

39
40 **Vragen**

41
42 **Zingen: Psalm 60:7**

43
44 7.Geef Gij ons hulp in tegenheên,
45 Bij U is raad, bij U alleen;
46 't Is vrucht'loos, waar men zich mee vleit,
47 Want 's mensen heil is ijdelheid.
48 Wij zullen dapp're heldendaân
49 In God verrichten; hoe 't moog' gaan;
50 Hij, die van ons wordt aangebeden,
51 Zal onze weêrpartij vertreden.

52
53 **Gebed**

54
55
56

- 1. Welke psalm is vanaf vers 7 identiek aan psalm 60?**
- 2. Wat betekent Sukkoth? Wie woonde daar tijdelijk op doortocht naar Sichem? In welke stam lag Sukkoth?**
- 3. Welke geschiedenis in de Bijbel spreekt nog meer van zowel Sukkoth als Sichem? Denk hierbij aan de periode voor koning Saul.**
- 4. Juda wordt vergeleken met een wijnstok (Genesis 49:11-12). Waar wordt in de Bijbel gesproken van de meerdere Juda, de Heere Jezus Christus, als Wijnstok?**
- 5. Wat wordt met de harde zaak bedoeld in vers 5? En dan bedoel ik dit meer in geestelijk opzicht.**
- 6. Noem eens een sprekend voorbeeld uit het OT waarbij 'hard' werd gesproken om te brengen tot verootmoediging en berouw?**
- 7. Wat houdt het spreken van God in Zijn heiligdom in? Wat is het gevolg daarvan?**
- 8. Over de banier wordt veel gesproken in de Bijbel. Denk maar eens aan Hooglied 2:4 en 5:10, maar ook in Jesaja: 11:10,12; 49:22; 59:19; 62:10 en Zacharia 9:16. Waar wil de banier in Gods Woord op wijzen? Noem meerdere verklaringen.**
- 9. Welke drie onderscheiden zaken ziet Philpot in de banier?**
- 10. Wat wordt bedoeld met verloochenen, deserteren en bezoedelen van de banier van waarheid en liefde?**
- 11. Wat is tot lering gegeven uit deze psalm?**